

Meeuwen kijken in Katwijk

Wil Schipper

Zondag 11 november 9.00 tot 11.00 uur.

Om 09.00 uur verzamelen op het parkeerterrein Wantveld in Katwijk.

De zon schijnt, er is weinig wind en het is heerlijk fris (plm. 10 graden).

Ongeveer 15 mensen hebben zich verzameld om van Hein Verkade een lesje “meeuwen kijken” te krijgen. Hein legt uit, dat in Nederland 5 soorten meeuwen min of meer algemeen voorkomen. Dat zijn

- Zilvermeeuw
- Kokmeeuw
- Stormmeeuw
- Kleine Mantelmeeuw
- Grote Mantelmeeuw

Dan denk je al gauw “dat moet niet zo moeilijk zijn om te leren deze vogels te herkennen”.

Maar zo makkelijk is het niet want de meeuwen verwisselen van uiterlijk tijdens de eerste jaren van hun leven. Van juveniel (jong) tot adult (volwassen vogel) zijn er 4 verschillende verenpakken. De vogels “verkleuren” in 4 jaar tijd van bruin naar het grijze pak. De verkleuring van de snavel van zwart naar geel gebeurt pas in het laatste jaar. Het is dus mogelijk een grijze Zilvermeeuw te zien met een gedeeltelijk zwarte snavel. Het is dan geen adult maar een juveniel. En dan hebben de vogels ook nog eens een verschillend zomer- en winterkleed.

Naast deze 5 algemene soorten zijn er ondersoorten (waarvan enkele inmiddels weer als eigen soort zijn aangeduid) en hybriden (kruisingen van diverse soorten).

Gewapend met verrekijkers en telescopen lopen we naar de zgn. binnenwatering voor de eerste confrontatie met “de” meeuwen. In en aan het water zitten een paar groepen vogels. Er wordt gepoetst. De binnenwatering dient als een hoogwatervluchtplaats waar de vogels kunnen poetsen en uitrusten.

We zien een wat kleiner soort meeuw, **de Kokmeeuw**. Te herkennen aan de rode pootjes (volwassen kokmeeuwen). De pootjes van de nog niet volwassen vogels zijn oranje van kleur. De snavel van de volwassen vogel is rood met een zwarte punt. De kenmerkende donkerbruine kop is alleen in de zomer te

zien. 's Winters blijft daar alleen een klein vlekje van over. In de vlucht is de Kokmeeuw direct te herkennen aan de witte voorrand van de vleugels. Echt een kenmerk voor de Kokmeeuw.

Een groter formaat meeuw, **de Zilvermeeuw**. Net als de Kokmeeuw een algemeen voorkomende meeuw in Nederland. Wat opvalt is de zilvergrijze rug, de grote gele snavel met orangerode vlek en de roze poten. Een 2-jarige Zilvermeeuw heeft een grijze rug en een tweekleurige snavel. Roept ook anders dan een adult (een wat hees gekrijs).

Er zit ook nog een Zilvermeeuw met gele poten in het groepje vogels. **De Geelpootmeeuw**.

Komt oorspronkelijk uit zuidelijkere streken van Europa maar is hier steeds meer te zien.

Opvallend is, dat de kleuren van het verenkleed wat helderder zijn dan die van de Zilvermeeuw. Dat komt omdat hij wat later in de tijd ruit. Omdat er (nog) niet zoveel soortgenoten zijn kruist hij met bijvoorbeeld Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw.

Ook de **Kleine Mantelmeeuw** laat zich zien. Deze soort is wat minder algemeen en is om deze tijd van het jaar al voor 95% vertrokken naar zijn overwinteringsgebied in Spanje en Marokko. De Kleine Mantelmeeuw is kleiner dan de Zilvermeeuw (circa 2/3 van het gewicht). De vleugels zijn bovenop donkergrijs en de vogel heeft gele poten. In de winter heeft de Kleine Mantelmeeuw een grijze vlekkerige/gestreepte tekening op de kop. Net als de Zilvermeeuw en de Stormmeeuw.

De **Grote Mantelmeeuw** is een stuk groter dan de Zilvermeeuw. Grote, brede donkergrijze vleugels en roze poten. In de winter is de kop van de volwassen vogels opmerkelijk wit. Dit omdat “striping”, zoals boven beschreven, bij deze soort ontbreekt.

We ontdekken ook nog een drietal **Steenlopers**. Donkere rug en witte buik. Oranje pootjes. Ook een aantal **Aalscholvers**. Juveniel (witte borst en buik) en adult in donker verenkleed.

Om nog wat meer soorten te kunnen spotten lopen we naar het strand ten zuiden van de uitwatering. Het is intussen wat drukker geworden met mensen, paarden en honden. Daarom wat minder vogels. Maar er is toch veel te zien. Vooral door de telescopen, die strategisch richting horizon zijn opgesteld.

Doortrekkende **Kleine Rietganzen**. Vertrekken als het licht wordt (rond 08.00 uur) uit Zuidwest Friesland langs de kust naar het overwinteringsgebied in

Vlaanderen (omgeving Brugge en Damme) en komen hier dan zo tussen 10 en 11 uur langs. Herkenbaar aan donkere kop, bruine buik en licht blauwgrijze rug.

Er trekt nog veel meer door, vaak alleen te zien door de telescoop: **leeuweriken**, **Alken**, **Zeekoeten**, **Jan-van-genten** en **Stormmeeuwen**. Ook nog een **Sperwer**, te herkennen aan zijn specifieke vlieggedrag: 5 vleugelslagen afgewisseld met even zweven etc.

De volwassen **Scholekter** heeft alleen in de winter een witte keelband. Er lopen ook een paar **Drieteenstrandlopers** in prachtig winterkleed. Zilveren rug en witte buik. Ze kunnen zo hard lopen (het lijkt alsof er een opwindmechaniekje in zit) omdat ze geen achterteen hebben. Ze zijn de enige van de strandlopers die hun naam eer aan doen. De andere soorten zijn meer te vinden in het wadengebied.

Als toetje krijgen we van een groep vogelaars op “de Puinhoop” te horen, dat er een **Zwartkeelijster** gezien is. Hij is neergestreken in de bosjes.

